

Mikor és hogyan működtethetünk kamerarendszert?

„Nem bármikor és nem bárhogy!”

szerző: dr. Albert Ágota a MÁOK adatvédelmi tisztségviselője

Jó, ha tudjuk, hogy csak akkor szerelhetünk fel székhelyünkön, telephelyünkön, rendelőkben, illetve az általunk használt helyiségekben, vagy bármilyen egyéb ingatlan/ban kép, hang, illetve kép-és hangrögzítést lehetővé tevő **elektronikus eszközt, ha azt**

- ✓ emberi élet, testi épség, személyi szabadság védelme (tényleges veszély kell, az eshetőségesség nem elegendő indok),
- ✓ veszélyes anyagok őrzése,
- ✓ üzleti, fizetési, bank- és értékpapírtitok védelme valamint
- ✓ vagyonvédelem indokolja.

Rendelőnk esetében az indoklás több lábon is állhat, hiszen

- ✓ **őrünk veszélyes anyagot** (pl. kábítószernek minősülő anyagokat),
- ✓ **a vagyonvédelem is fontos** (nagyértékű műszereink lehetnek, hogy az általunk őrzött személyes adatokról már ne is beszéljünk) és
- ✓ **aggódhatunk a testi épség miatt is**, hiszen soha nem tudhatjuk, ki-mi lesz a következő kuncsaftunk és a váróban hogyan feszülhetnek egymásnak az indulatok (azaz ki kit harap vagy éppen karmol meg).

Ha azonban a fenti négy kritérium egyikét sem tudjuk igazolni, inkább felejtsük el a kamerázást!

A kamerás megfigyelő rendszer üzemeltetése nem könnyű abban az esetben, ha be akarunk tartani minden jogszabályi és hatósági kívánságot.

A felszerelt kameránk (kameráink)

- a) **nem figyelhet közterületet** (azaz a kameránk nem nézhet ki például a kapunkon és a fél utcát sem fedhetjük le a kameránkkal, bármennyire is szeretnék ezt a szomszédaink),
- b) **nem figyelhet kizárólag egy munkavállalót és az ő tevékenységét** (azaz nem állíthatjuk be úgy, hogy egész nap az asszisztensünk vagy a minket helyettesítő állatorvost vegye),
- c) **célja nem lehet munkavállalónk munkahelyi viselkedésének a befolyásolása** (azt hogy dolgozzon és ne a telefonját nyomkodja rendelési időben a beosztott állatorvosunk, más módon kell elérnünk)
- d) **nem szerelhető fel öltözőben, zuhanyzóban, illemhelyiségben, emberek el látására szolgáló orvosi szobában és az ehhez tartozó váróban, valamint olyan helyiségben sem, amelyben a dolgozóink a munkaközi szünetüket töltik.** Csak néhány esetében lehet kivételt tenni, például amikor a kamera látószöge csakis az általunk védeni kívánt vagyontárgyra irányul (mondjuk a már többször megrongált, drága kávéautomatára), vagy ugyan van kamera felszerelve, de csak akkor készíthet az felvételt, amikor jogszerűen senki sem tartózkodhat a helyiségben (például munkaidőn kívül),

Az elektronikus megfigyelőrendszer alkalmazhatóságának **abszolút korlátja az emberi méltóság tiszteletben tartása**,
Tudni kell azt is, hogy **tilos rejtett kamerát használnunk!**

Az elektronikus eszköz által rögzített felvételen nemcsak az azon szereplő személy képmását, hanem a magatartását is személyes adatnak kell tekintenünk. Azért, mert valakinek az arca nem látszik a képen, még nem biztos, hogy nem felismerhető az illető, hiszen például sántíthat úgy, hogy a felvételt látva a település lakóinak egyharmada egész biztosan felismerné és 99%-os magabiztossággal állítaná, hogy a Fő utca kettő szám alatt lakó középkorú férfi settenkedett éjszaka az udvarunkban. Sőt, **a rendszám is személyes adatnak minősül**, erre feltétlen ügyelnünk kell akkor, ha például a rendelőhöz tartozó parkolót is figyeljük.

Elektronikus megfigyelőrendszer alkalmazása során **az adatkezelés jogalapja munkavállalóink esetében a munkáltató jogos érdeke** (a munkavállalók tekintetében) **és az érintett hozzájárulása egyéb, az általunk megfigyelt területre belépő személyek esetekben** (pácienseink gazdái, szerződéses partnereink, a pizzafutár, asszisztensünk házastársa, stb.) **A megfigyelőrendszerrel kapcsolatos adatkezelés megkezdése előtt minden esetben érdekmérlegelési tesztet kell készítenünk** azok számára, akik nem tehetik meg, hogy ne tartózkodjanak az általunk kamerával megfigyelt területen és ennek eredményéről tájékoztatnunk is kell őket.

Az **előzetes tájékoztatásnak** nem csak a munkavállalókra kell kiterjednie, hanem a megfigyelt területen **minden egyes kameránál jól látható helyen figyelemfelhívó tájékoztatást (jelzést) kell elhelyeznünk.** Ezt a tájékoztatást minden egyes, a megfigyelt területen elhelyezett kamerával kapcsolatban meg kell adnunk (azaz annyi kis táblácskát kell kitennünk, ahány helyiséget, egyéb területet, pl. udvart megfigyelünk). Amennyiben álkamerát szerelünk fel, a tájékoztatásnak ki kell terjednie arra a tényre, hogy a kamera nem készít felvételt (hogy ebben az esetben minek rakunk fel álkamerát, már más kérdés).

Ügyeljünk arra, hogy a régi és az új munkavállalóinkat is írásban, utólag is igazolható módon kell tájékoztatnunk a megfigyelőrendszerünkről, ennek a tájékoztatónak pedig **kötelező tartalma** is van:

- a) az adatkezelésünk, azaz a felvétel készítésének jogalapja a jogos érdek (GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontja),
- b) az egyes kamerák elhelyezése és célja, az általuk megfigyelt terület és/vagy tárgy, valamint az, hogy a kamera közvetlenül vagy rögzítetten figyel-e (ezt foglaljuk táblázatba, úgy minden egyes kameránál minden egyes adatot egész biztosan megadunk és semmit sem hagyunk ki)
- c) az üzemeltető (jogi vagy természetes) személy megnevezése, valamint az adatkezelő és az adatfeldolgozó személye (amennyiben biztonsági cég foglalkozik a felvételek tárolásával és adott esetben feldolgozásával, ez a cég adatfeldolgozónak számít, tehát ennek megfelelő tartalmú szerződést kössünk velük),
- d) a felvételt hol és meddig tároljuk, valamint a felvételek tárolásával kapcsolatban milyen adatbiztonsági intézkedéseket teszünk,
- e) ki mikor és hogyan nézheti meg a felvételeket, hogyan használhatja fel azokat, illetve kinek, mikor, hogyan és milyen célból továbbíthatók a felvételek (ezen a

téren különösen óvatosan kell eljárunk, ez a pont igazi banánhéj az adatkezelésünk szempontjából),

- f) melyek a munkavállalóink jogai és hogyan tudják ezeket gyakorolni, valamint hol tehetnek panaszt adatkezelésünk ellen, illetve
- g) a munkavállalóink az információs önrendelkezési joguk megsértése esetén milyen jogérvényesítési eszközöket vehetnek igénybe velünk szemben.

A tájékoztatót külön dokumentum formájában írassuk alá a munkavállalóinkkal és annak egy (aláírt) példányát helyezzük el a személyi anyagukban ezzel igazolva, hogy a megfigyelőrendszerrel kapcsolatban az előzetes tájékoztatási kötelezettségünknek eleget tettünk.

Az ügyfeleink, látogatóink tájékoztatása céljából jól látható helyen és módon **tájékoztatót kell kihelyeznünk**, valamint figyelmeztetnünk kell őket arra, hogy belépésükkel hozzájárulnak ahhoz, hogy a felvételeken szerepeljenek (azaz ezt a tájékoztatót a belépési ponthoz/pontokhoz a lehető legközelebb kell elhelyeznünk, illetve ha van mód rá, még a területre belépés előtt elolvashatóan kell tennünk).

Ennek a tájékoztatónak is meg kell felelnie az előzetes tájékoztatás követelményeinek, azaz nem dőlhetünk hátra a kis táblácskák kihelyezésével, hogy bizony mi mindent megtettünk, amit a jogszabály előír. (Az előzetes tájékoztatás követelményeiről és a megfelelés buktatóiról itt olvashatunk részletesen:

https://maok.hu/content/_common/attachments/maok_tajekoztato_level_tajekoztasi_kotelezettseg.pdf)

A kamerarendszer működtetésének feltételeit külön szabályzatban kell szabályoznunk, beleértve olyan részleteket is például, hogy

- ✓ a felvételekhez ki férhet hozzá,
- ✓ ki mikor milyen jogosítványokkal rendelkezik,
- ✓ milyen határidőkkel kell számolnunk,
- ✓ a felvételek végleges törléséről ki győződik meg, azt ki felügyeli
- ✓ milyen esetben nézhetőek vissza a felvételek és erre kiadhat engedélyt, illetve
- ✓ a szükséges formanyomtatványokat is mellékelnünk kell a szabályzathoz (felvétel megtekintésének kérelmezése és engedélyezése, esemény napló, felvétel megsemmisítési jegyzőkönyv, stb..

A rögzített felvételeket alapszabályként **három munkanapig tárolhatjuk**, kivéve akkor, ha jogszabály többet engedélyez (ekkor harminc, illetve hatvan napig lehet tárolni), azonban az érdekmérlegelési teszt eredményeképpen juthatunk arra a következtetésre, hogy a felvételeket tovább kell őriznünk, mint három nap (pl. hosszú hétvégék, szabadságolás miatt). A felügyeleti Hatóság felé ezt a döntésünket megfelelő érvekkel alá kell tudnunk támasztanunk. Amennyiben a Hatóság az érvrendszerünket nem fogadja el, illetve eleve sem bajlódtunk a három napnál hosszabb adatkezelésünk megfelelő igazolásával, abban az esetben jogosulatlan adatkezelésért igen komoly büntetésre számíthatunk.

A felvétel felhasználásának számít, ha azt bírósági vagy más hatósági eljárásban bizonyítékként kívánják felhasználni.

Ha valaki panaszkodni akar, három munkanapon belül kérheti, hogy a felvételt ne semmisítsük meg, illetve ne töröljük azt le, valamint kérheti tőlünk a felvétel zárolását. Amennyiben zároljuk a felvételt (azaz külön helyre lementjük) és a bíróság vagy hatóság 30 napon belül nem kéri tőlünk ezt a felvételt, akkor a felvételt meg kell semmisítenünk. Ez a határidő szigorúan betartandó, ha túllépjük, megint csak büntetésre számíthatunk, ha a Hatóság vizsgálódik.

Amennyiben a felvételen szereplő személy kéri tőlünk a rá vonatkozó felvétel másolatának kiadását, azon azonban másik érintett is látható (azaz más érintett személyes adatait is tartalmazza a felvétel), akkor a másolatot nem adhatjuk ki, illetve csak akkor, ha a felvételen szereplő összes személy írásban, korrekt előzetes tájékoztatás után hozzájárult ahhoz. Megoldás lehet még az, hogy részletesen leírjuk, ki mit csinált a felvételen, de magát a felvételt nem adjuk ki, illetve megkérhetjük az érintettet, hogy illetékes helyen kezdeményezzen olyan eljárást, amelynek keretében hivatalosan ki tudjuk adni a felvételt, mi pedig 30 napig záruljuk azt.

A felvétel megnézésére jogosult személyek körét is meg kell határoznunk a szabályzatunkban, illetve 2018. május 25. előtt, ha az érintetti kör túlmutatott az Infotv. 65.§ (3) bekezdés a) pontján, akkor az adatkezelést be kellett jelenteni a Hatóságnál vezetett adatvédelmi nyilvántartásba. Ez a bejelentési kötelezettség a GDPR hatályba lépésével megszűnt (a vonatkozó jogszabályt még nem módosították, de a Hatóság többször leírta különböző állásfoglalásokban, hogy a továbbiakban nem fogad ilyen bejelentést), azonban nagyon fontos, hogy **nekünk, mint adatkezelőknek ezt az adatvédelmi nyilvántartást immáron saját magunknak kell vezetnünk.**

A kamerarendszer szabályos működtetésének utólagos bizonyítása érdekében vezessünk eseménynaplót, melybe a következő eseményeket jegyezzük be:

- ✓ megtekintés,
- ✓ zárolás,
- ✓ másolat készítése,
- ✓ törlés, valamint
- ✓ egyéb események,

illetve az ezekkel az eseményekkel kapcsolatos

- ✓ időpontokat,
- ✓ személyeket (adatkezelő, érintett), valamint
- ✓ a felvételt is nevezzük meg (pontosan beazonosíthatóan), amellyel kapcsolatban az adott esemény történt.

Amennyiben a felvételt továbbítjuk hatóságnak vagy bíróságnak, ezt az adattovábbítási nyilvántartásunkba – a továbbítás garanciáinak megjelölésével – ennek tényét mindenképpen be kell vezetnünk.

A praxisautóba szerelt, illetve a gopro kamerákkal kapcsolatos követelményekről itt olvashatunk részletesebben (5. oldaltól): https://maok.hu/content/_common/attachments/maok_tajekoztato_level_mit_kell_tudni_a_fenykepekrol.pdf

A kamerarendszer tekintetében irányadó jogszabály a személy- és vagyoni védelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény, illetve a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.), ezek módosítása a közeljövőben várható, jelenleg ugyanis nem GDPR-kompatibilisek.

Ajánlott irodalom (akit komolyabban érdekel a téma):

- ✓ *„A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság tájékoztatója a munkahelyi adatkezelések alapvető követelményeiről” címmel (2016. 11. 15)*
- ✓ *„A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság ajánlása a munkahelyen alkalmazott elektronikus megfigyelőrendszer alapvető követelményeiről”.*

A Kamara által az állatorvosoknak biztosított szabályzat tartalmaz olyan kameraműködési szabályzat mintát munkavállalói és látogatói tájékoztató mintával együtt, amelyet minden kamarai tag saját kamerarendszerére formálhat és igényeinek megfelelően kiegészíthet.